

ZDRUŽENI NARODI

Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije

CERD/C/304/add.105

1. maj 2001

Izvirnik: ANGLEŠKI

ODBOR ZA ODPRAVO RASNE DISKRIMINACIJE
57. zasedanje

**OBRAVNAVA POROČIL, KI JIH DRŽAVE POGODBENICE ODDAJO
PO 9. ČLENU KONVENCIJE**

Sklepne ugotovitve Odbora za odpravo rasne diskriminacije

Slovenija

1. Odbor je 2. in 3. avgusta 2000 na 1405. in 1406. zasedanju (CERD/C/SR.1405 in 1406) obravnaval prvo, drugo, tretje in četrto periodično poročilo Slovenije (CERD/C/352/Add.1) in 10. avgusta 2000 na 1416. zasedanju (CERD/C/SR.1416) sprejel naslednje sklepne ugotovitve.

A. Uvod

2. Odbor z veseljem sprejema podrobno poročilo, ki ga je predložila Vlada Republike Slovenije ter upošteva smernice odbora in vsebuje pomembne informacije o izvajanju določb konvencije v državi pogodbenici. To vidi kot lepo priložnost za začetek dialoga z državo pogodbenico in ceni podrobne odgovore na vprašanja in pripombe, izražene med obravnavo poročila.

B. Pozitivni vidiki

3. Odbor je zadovoljen s prizadevanji organov oblasti države pogodbenice pri spodbujanju in varovanju človekovih pravic vse od razglasitve samostojnosti leta 1991. Mednje sodijo zlasti sprejetje Ustave iz leta 1991, ki zagotavlja najrazličnejše človekove pravice, ter Zakona o državljanstvu RS (1991), Zakona o varstvu osebnih podatkov (1999), Zakona o Radioteleviziji Slovenija (1994), Zakona o azilu (1997), Zakona o varuhu človekovih pravic (1993/4), Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti (1991), Zakona o političnih strankah (1994) in Zakona o popravni krivic (1996).

4. Ustanovitev posebnih institucij, ki se ukvarjajo z vprašanji človekovih pravic, kot so Urad varuha človekovih pravic, Urad za narodnosti, Urad za priseljevanje in begunce, Urad za verske skupnosti in Urad RS za mladino, se šteje kot pozitiven ukrep. Kar zadeva Urad varuha človekovih pravic, odbor odobrava zlasti dejstvo, da lahko po zakonu varuh zdaj začne postopek po uradni dolžnosti.

5. Odbor je zadovoljen z ustreznimi ukrepi, ki so jih sprejeli organi oblasti države pogodbenice pri reševanju vprašanja državljanstva nekdanjih državljanov Socialistične federativne republike Jugoslavije po razglasitvi samostojnosti Slovenije.

6. Odbor opaža posebne ukrepe za spodbujanje in varstvo človekovih pravic romskega prebivalstva, skupaj s pravico voliti in biti voljen, možnost, da imajo pripadniki te skupnosti dostop do izobraževanja, s predšolsko vzgojo vred, in programov poklicnega usposabljanja.

C. Pomisleki in priporočila

7. Čeprav je država pogodbenica v poročilu navedla nekaj informacij, odbor še vedno skrbita status konvencije glede na notranje pravo, zlasti v primerih, kjer si nasprotujeta, in možnost sklicevanja na določbe konvencije na sodiščih. V zvezi s tem jo v naslednjem periodičnem poročilu prosi za dodatne informacije o statusu konvencije v notranjem pravu in o morebitnih sodnih primerih, ki so se sklicevali nanjo.
8. Odbor opaza, da zakonodaja različnim manjšinskim skupinam zagotavlja različne ukrepe varstva na različnih področjih vsakdanjega življenja, kot so politična zastopanost, dostop do medijev, vzgoja in izobraževanje ter kultura. Opaža, da manjšinske skupine, kot so Hrvatje, Srbi, Bošnjaki in Romi, ne uživajo enake ravni varstva kot italijanska in madžarska manjšina. V zvezi s tem priporoča, da država pogodbenica v skladu z 2. členom konvencije zagotovi, da osebe ali skupine oseb, ki pripadajo drugim manjšinskim skupinam, niso žrtve diskriminacije.
9. Odbor skrbi to, da zdaj veljavna zakonodaja očitno ne ustreza vsem obveznim zahtevam 4. člena konvencije. Opaža tudi, da država pogodbenica v poročilu ni navedla informacij o obsodbah posameznikov in organizacij, ki širijo ideje o rasni večvrednosti ali posegajo po rasnem nasilju. Odbor se je seznanil z ustnimi pripombami delegacije o tej zadevi in priporoča, naj država pogodbenica prilagodi notranjo zakonodajo tako, da bodo udejanjene vse določbe 4. člena konvencije, ter ustrezne informacije o tem vključi v naslednje periodično poročilo. Priporoča tudi, naj država pogodbenica sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi bo javnost seznanila z obstoječimi pravnimi sredstvi, ki jih imajo na voljo žrtve rasizma ali ksenofobije, da bi jih spodbudila k uporabi teh pravnih sredstev.
10. Čeprav odbor odobrava korake slovenskih organov oblasti za ozaveščanje in usposabljanje javnih uslužbencev o vprašanih človekovih pravic in rasne diskriminacije, pa ga skrbi, da to prizadevanje še vedno ne zadošča. Zato priporoča, da država pogodbenica okrepi programe ozaveščanja in usposabljanja o človekovih pravicah, zlasti za organe kazenskega pregona in vojsko.
11. Odbor skrbi to, da začasno varstvo, ki ga država pogodbenica zagotavlja beguncem, ni dovolj za uresničevanje njihovih osnovnih pravic. Zato priporoča, naj država pogodbenica spremeni svojo politiko na področju začasnega varstva beguncev tako, da jim bo zagotovila vse pravice, zlasti tiste po konvenciji, in olajšala njihovo vključevanje v slovensko družbo.
12. Odbor opaza, da država pogodbenica ni dala izjave iz 14. člena konvencije, in nekateri njegovi člani zahtevajo, da se preuči možnost take izjave.
13. Odbor priporoča, da država pogodbenica ratificira spremembe šestega odstavka 8. člena Konvencije, sprejete 15. januarja 1992 na štirinajstem sestanku držav pogodbenic konvencije.
14. Odbor priporoča, da so poročila države pogodbenice dostopna javnosti od takrat, ko se predložijo, in da se podobno objavijo tudi sklepne ugotovitve odbora.
15. Odbor priporoča, da naj bo naslednje periodično poročilo države pogodbenice z rokom do 6. julija 2001 poročilo o napredku in naj obravnava pripombe iz teh ugotovitev.